

החברותא

בס"ד ערשק פר' נשיא ז' סיון תשפ"ד

החברותא בטאן פנימי לחברים גליון מס' 736

פנינים יקרים

נשא את ראש בני גרשון גם הם וכו' (ה, כא) צ"ע מדוע מסדר הפרשיות לא התחיל הפרשה מבני קהת הלא המנין מבן שלושים ועד בן חמישים ביחס למשא כלי המשכן הוא ענין אחד והתחלתו מבני קהת אמנם ביאור הענין שכוונת המנין הזה היה לסדר אותם איש איש על משאו והיות שלבני קהת היה המשא החשובה ביותר על כן התחיל בהם, ועוד דהלא כאן הכתוב את סדר העברה של כלי המקדש. (אברבנאל)

גם הם (ה, כא) הקדימו את בני קהת לבני גרשון בשביל כבוד התורה, כלומר לפי שבני קהת היו מטועני הארון, יש להקדימן במשא אבל במקומות אחרים הקדימו את גרשון קודם לקהת כי הוא הבכור. (מדרש רבה)

כל הבא לצבא צבא (ד, כג) מש"כ צבא אין פירושו חיל מלחמה אלא פירושו חברה הסרה למשמעת מפקד כדי לעשות את עבודת הכלל, לפי"ז לעניינו מש"כ לצבא צבא פירושו להיות שותף מהחברה. (הכנה"ק)

על עבודתו ועל משאו (ה, מט) כשם שהלויים מוזהרים שלא לעבוד עבודת הכהנים כך הכהנים מוזהרים שלא לעבוד עבודת הלויים וכן הלויים עצמם מוזהרים שלא יעשה אחד מלאכת חבירו שלא יסייע המשוור לשוער ולא השוער למשוור דכתיב איש איש על עבודתו ועל משאו ע"כ. (רמב"ם)

צו את בני ישראל וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זב וכו' (ה, ב) פרש"י שלש מחנות היו שם בשעת חנייתן תוך הקלעים הוא מחנה שכינה, חנית הלויים סביב כמו שמפורש בפרשת במדבר הוא מחנה לוייה ומשם עד סוף מחנה הדגלים לכל ארבע הרוחות הוא מחנה ישראל, הצרוע משתלח חוץ מכולם הוב משולח מן השתיים וממא לנפש מותר אף בשל לוייה ואינו משולח אלא משום שכינה, השבטים ביניהם היו מעורבים עד א' דאייר. (מדרש רבא)

צו את בני ישראל וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זה וכו' (ה, ב) שמונה פרשיות נאמרו בו ביום שהוקם המשכן ע"ש, ואלו הם פרשת כהנים, פרשת לויים, פרשת טמאים שלא יבוא ביאה שלא לצורך שילוח טמאים מג' המחנות פרשת אחרי מות שתויי יין פרשת נרות דהיינו פרשת בהעלותך פרשת פרה אדומה. (מסכת גיטין)

וישלחו מן המחנה (ה, ב) כתב בספר החנוך (שס"ב) דבהכפל האזהרות במצוה יש בזה הוראה קצת בחומר המצוה שהשי"ת חפץ בטובת בריותיו והזהירם וחזר והזהירם עליה כדרך בני אדם יזהירו זה את זה הרבה פעמים בכל דבר הצריך להם צורך רב, ואע"פ שמצינו גופי תורה שנאמרו ברמז הכל בטעם נכון. (ספר החינוך)

וישלחו מן המחנה (ה, ב) אחר שהקים את המשכן צוה בשילוח הטמאים מן המחנה שיהיה המחנה קדוש וראוי שתשרה בו שכינה, וכן משמע ממש"כ בפסוק דלקמן ולא יטמאו את מחניהם אשר אני שוכן בתוכם כלומר מכיון ששכינתי שורה שם על כן צריך להיות המחנה קדוש, כעין זה כתב בספר החנוך שיחליש כח נפש השכלית ויערוב אותה ויפריד בינה ובין השכל העליוני השלם ותהי' נפרדת עד אשר תטהר. (שערי אהרן)

טמא לנפש (ה, ב) כתב רש"י דמסאב לממי נפשא דאנשא, כלומר כשם שמזכירים צדיק אומרים זכר צדיק לברכה כן אומרים על רשע ישתחקו עצמותיו והוא לשון טומאה וריחוק. (שערי אהרן)

אל מחוץ למחנה תשלחם (ה, ג) וצ"ב דהיה לו לומר מן המחנה תשלחם כמש"כ בתחלה וישלחו מן המחנה, אמנם אם היה כתוב כן הייתי מפרשו שישארו במחנה רק שיהיו מפורדים במקום בפני עצמו שלא יגעו בארון ובנושאים כמדובר בפרשה דלעיל בפסוק ב' על כן ביאר שישולחו מחוץ למחנה. (ספרי ומלבי"ם)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

שיחת הרא"ש זיע"א אורח חיים השבועות תשל"ז הובא לפרסום ע"י א.א.

א

מהו הענין שהרבש"ע ברא את התורה אלפיים שנה קודם בריאת העולם, לשם מה הוא ברא אז את התורה כשלא היה מי שיקיים אותה, הרי כל התורה היא קיום התורה. ולמרות שאצל הרבש"ע אלף שנים לאפס נחשבו, כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבור ואשמורה בלילה, מכל מקום ברור שלא לחינם הוא הקדים וברא את התורה אלפיים שנה קודם, בודאי היתה בזה מטרה וכוונה עליונה.

והענין הוא, שבאותם אלפיים שנה לא היה כל מציאות זולת הרבש"ע, ואף התורה לא היתה דבר בפני עצמו, וכאשר הרבש"ע השתעשע בה לא היה עוסק בדבר נפרד, שהרי "קוב"ה ואורייתא וישראל חד אינון". כל זה כדי להורות לנו וללמד אותנו איך אנו נלמד את התורה אחרי מתן תורה, אחרי שהוא יוריד את התורה לעולם הזה שהוא עולם העשיה איך נקבל את התורה ובאיזה אופן נלמד בה. והורה לנו בזה שעלינו ללמוד תורה בדיוק כמו באותם אלפיים שנה שקודם בריאת העולם, וכמו שבאותם אלפיים שנה לא היה מציאות של מישהו שעוסק בתורה, שהרי הבריאה עדיין לא נבראה אז ולא היה מי שילמד בתורה ע"מ לקיימה ולדעת את חכמתה, כך צריך להיות עסק התורה שלנו ג"כ באותו אופן. וכמו שבאותם שנים לא היתה התורה מציאות לעצמה, והיתה בטילה ומאוחדת בשרשה

ויוצרה, כך אנו נלמד את התורה בלי גדלות ומבלי לדעת מהמציאות שלנו. ובזה יהיה קיום התורה, כי אז אנו נבטל עצמנו לתורה כמו שהתורה היתה בטלה לקוב"ה באותם אלפיים שנה, והתורה שלנו תהיה "אמון" אצלו כמו שהיתה באותם אלפיים שנה.

וכמו שבימים ההם הביטול של התורה היה מוחלט, היות שעדיין לא היה האנוש קיים וממילא לא היתה בחירה ולא היה מי שיתגדל עם התורה, בכזה ביטול אנו צריכים לעסוק בתורה, לעמול ולהעמיק בה, באופן שבכל העבודה הזו אין שום דבר משלנו, הכל הוא מצד הרחמים שהרבש"ע מזכה את האדם. וכמו ש"אתה חונן לאדם דעת" והוא חנן את האדם בשכל ללמוד תורה, כך הוא נתן לו את הדוגמא איך ללמוד - שלא נתגדל בלימוד התורה, כמו באלפיים שנה שלא היה מי שיתגדל.

רק שקודם שנברא העולם עוד לא היתה הבחירה, ובזה שהקב"ה ברא את התורה אלפיים שנה קודם הוא עורר אותנו ורמז לנו איזה סוג של תורה הוא רוצה מאתנו באמצעות הבחירה - שלא נבחר במציאות שלנו כי אם במציאות שלו. וכמו שבאותם אלפיים שנה הוא לבדו למד בתורה, כך הוא רוצה שיהיה גם אחרי שנברא העולם והתורה ניתנה לבעלי בחירה בעולם העשיה - שנבחר לחיות במציאות שלו ולא במציאות שלנו, ולא נכנס לעצמנו את לימוד התורה ויגיעת התורה שהוא פועל

אמצעותנו, רק שנעסוק בה באותו ביטול
שהתורה היתה באותם אלפיים שנה.

זוהי התכלית שלשמה ברא הקב"ה את
העולם, שיעבדו אותו בביטול גמור כמו
שהתורה היתה אלפיים שנה קודם בריאת
העולם.

ב

מעתה יש לשאול, אם אכן התורה שלנו היא
באותה בחינה כמו שהיתה באותם אלפיים
שנה, ואנו שעשועים אצל הקב"ה כמו
שהתורה היתה אז - "ואהי אצלו אמון ואהי
שעשועים בכל יום", כפי שהוא מצפה
מאיתנו שהתורה תהיה אצלנו כמו ילד
שעשועים - "הבן יקיר לי אפרים אם ילד
שעשועים", אם כן למה אנו שקועים בגלות
הארוכה הזאת שנים כה רבות? אין זה אלא
אות וסימן שיש פגם בתורה שלנו, שהתורה
שלנו אינה אמון ושעשוע אצל הרבש"ע כמו
באותם אלפיים שנה, לכן אנו סובלים את
הגלות המרה הזו, והולכים בדרך הארוכה
הזו ללא תכלית וסוף.

ועל הכל יש לשאול, למה בכלל אנו חיים
בעולם? ולמה היסורים הללו שאנו סובלים
כל הימים? מה פשר כל החורבנות שבאים
עלינו? ומפני מה כל הסכנות שאנו חיים
בהם? כמו עכשיו שהממשלה קרועה, כבימי
קדם שנקרעה הממלכה ליהודה וישראל.
ובעצם זהו השורש לכל היסורים והגלות
המרה, היות שאנו קרועים כל אחד עם

עצמו, וכל אחד מסתובב עם מרירות
ושברון לב. ולמרות שהרבש"ע נתן לאדם
את המרירות השברון כדי שדרכם יגיע אל
התכלית שלו, כולם נשארים כל היום וכל
רגע מהחיים באותה מרירות ולא מגיעים
ממנה לשום תכלית. כל אחד מתהלך עם
מחשבות ודמיונות, "רבות מחשבות בלב
איש", אבל לכל המחשבות הללו אין קיום,
כיון שעצת ה' היא תקום, ולאדם אין
התקשרות לבורא העולמים.

הרי המחשבות הללו נשלחו אל האדם מעם
ה' כדי שמהירבות מחשבות' ילמד את
היסוד שלו, אולם תחת זאת תמיד כשהוא
מסיים את המחשבות הוא נשאר באותו
מקום: או שהוא נכנס לעצבות ונשבר
לגמרי, או שהמחשבות נושאות אותו
לגבהים והוא נשאר ריק, הוא נשאר לחיות
ביסוד של אני ואפסי. והכל בגלל
שמהמחשבות הללו הוא לא בא
להתקשרות לבורא העולמים. היה עליו
להתבונן מי נותן לו את המחשבות הללו,
הרי יש להם מְהוּה, יש להם אדון שיצר
אותם ושלח אותם למוחו, וכי הוא עצמו
ברא את המחשבות? ואז בעקבות
המחשבות היה מגיע לחיות ביסוד שלו,
ומגיע להכיר את המציאות של עצמו,
ושומע מה רוצים ממנו, והיה חי באופן
ש"מבשרי אחזה אלוקה".

המשך פנינים יקרים

ויעשו כן בני ישראל וישלחו אותם אל מחוץ למחנה כאשר דבר ה' אל משה כן עשו בני ישראל (ה, ד) כפל לשון יש כאן מפני שהיו בזה שני צווים א' אל בי"ד שישלחם, ב' אל הטמאים עצמם שצריכים לצאת והחדוש בזה שלא היו צריכים לכפות על בי"ד ועל הטמאים שישלחו מן המחנה על פי הוראת בית הדין, ויפת. (ספרי מלבי"ם)

ויעשו כן בני ישראל וישלחו אותם אל מחוץ למחנה וכו' (ה, ד) בני ישראל שבמחנה ישראל עשו מה שצוה השי"ת כלומר הלא הזבין משולחים מב' מחנות כהונה ולויה ומותרים במחנה ישראל וישראל לא עכבו עליהם לומר שהם חולים ויבקשו להרחיקם ממחנה ישראל אלא כן עשו שקבלם בסבר פנים יפות כמצווה עלינו בתורה"ק.

ויעשו בני ישראל וכו' כן עשו בני ישראל (ה, ד) לכאורה הייתי אומר שההוראה למצורע לצאת מג' המחנות היתה מתקבלת בפקודה ובאזהרה אמנם בפועל מעידה התורה שהמצורעים קבלו את הענין בשמחה להתכפר מעונם מזבח הכפרה, נמצא שמצד המצורעים לשלחם לא היה כמקיימי האזהרה אלא אדרבה הם מקיימים דבר ה' בשמחה לתקן טומאת מצורע זב וטמא לנפש, (עיין מס' ברכות דף ה ע"ב). (משך חכמה)

ויעשו כן בני ישראל וישלחו אותם אל מחוץ למחנה (ה, ד) נכתב כאן להודיעני כמה רע גורם העון כי קודם עון העגל היו ישראל כולם טהורים בלי עון ובלי טומאה וכשנכשלו בעון העגל נזרקה בהם טומאה זיבה ונדה כמש"כ כי פרוע הוא (שמות לב כה) ואין פרוע אלא טמא כמש"כ וראשו יהיה פרוע (ויקרא יג מה) לכן אמרו כי באותו יום נמצא בהם זב מצורע וטמא לנפש לתקן אשר עוותו, והבן. (צנור המור)

איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם (ה, י) סמך לשילוח הטמאים לומר שעל יד חטאות האדם שחטא אדם הראשון שאכל מעץ הדעת והנחש הטעה אותו והאשה הוציאה שם רע באדם, שלשתן הוכו הנחש בצרעת האשה בזיבה והאדם במות, וכסדר קלקלותם מנאם לתקון הנפש. (צנור המור)

ואשמה הנפש ההיא (ה, י) כלומר שהנפש ההיא תכיר שהיא אשמה בדבר, וכן הוא בפרשת ויקרא והיה כי יחטא ואשם ופרש"י כשיכיר בעצמו לשוב בתשובה לדעת ולהתודות כי יחטא ואשם על עונו. (העמק דבר)

ואשמה הנפש ההיא (ה, י) מש"כ כאן נפש בא לומר שבגין שחטא בשבועה לה' פעל גרעון בנפש, ובזה מדויק מדוע אמר כאן בלשון יחיד וכל מה שלפניו ומה שלאחריו נאמר בלשון רבים, וכדי שלא תבין שעל המועל הוא מדבר על כן אמר ההוא ולא אמר ואשמה נפשו.

והתודו את חטאתם אשר עשו (ה, י) הודוי הוא חלק מהתנאי שיודה בעצמו ולא שיבואו עדים ויעידו עליו כי התשובה והכפרה באה רק אחר שהחוטא מכיר בחטאו חוזר בתשובה מביא קרבן וחמישיתיהו יוסף עליו אז יכופר. (הכנה"ק)

המדרש מאריך בפרשת נשא יותר מכל הפרשיות וכן בזהר. ומעם לדבר נתן מרן החרושי הרי"ם בספר הזכות לפי שבכל שנה (ע"פ רוב) חג השבועות חל בפרשת נשא ובקבלת התורה מתחדש בטוב השי"ת נתינת התורה על כל השנה והיא מתפשטת, כן הפרשה הארוכה בתורה פרשת נשא ויש בה קע"ו פסוקים והפרק הארוך ביותר בתהלים הוא קי"ט וגם בו יש קע"ו פסוקים והמסכת הארוכה בש"ס היא בבא בתרא ובה קע"ו דפים.

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים 91050

פקס: 02 - 5325477 02 - 5829688

ניתן לקבל במייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים



לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

